

Περιεχόμενα

Πληροφορίες για τους συγγραφείς	ix
Πρόλογος	xv
Προλογικό Σημείωμα Ελληνικής Έκδοσης	xix
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.....	1
1. Εξερεύνηση της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας.....	2
Ιστορικό Υπόβαθρο	2
Διδασκαλία: Τέχνη Και Επιστήμη	5
2. Αποτελεσματική Διδασκαλία	6
Επαγγελματικές Γνώσεις Και Δεξιότητες	6
Δέσμευση, Κίνητρα Και Φροντίδα	13
3. Η έρευνα στην εκπαιδευτική ψυχολογία.....	17
Γιατί η Έρευνα Είναι Σημαντική	17
Ερευνητικές Μέθοδοι	17
Έρευνα Αξιολόγησης Προγράμματος, Έρευνα Δρόσης και ο Εκπαιδευτικός Ερευνητής.....	24
Ποσοτική και Ποιοτική Έρευνα	25
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	28
Δραστηριότητες Φακέλου.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	31
1. Επισκόπηση της ανάπτυξης του παιδιού	32
Διερεύνηση της Ανάπτυξης.....	32
Διεργασίες και Περίοδοι.....	33
Αναπτυξιακά Ζητήματα	34
Ανάπτυξη και Εκπαίδευση.....	37
2. Γνωστική ανάπτυξη	38
Ο Εγκέφαλος.....	39
Η Θεωρία του Piaget.....	44
Η Θεωρία του Vygotsky.....	57
3. Γλωσσική ανάπτυξη	65
Τι είναι γλώσσα;.....	65
Βιολογικές και Περιβαλλοντικές Επιδράσεις.....	66
Πώς Αναπτύσσεται η Γλώσσα.....	67
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	74
Δραστηριότητες Φακέλου.....	77
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	79
1. Σύγχρονες Θεωρίες.....	80
Η Οικολογική Θεωρία του Bronfenbrenner	81
Η Θεωρία της Διά Βίου Ανάπτυξης κατά Erikson	83
2. Κοινωνικά πλαίσια ανάπτυξης	87
Οικογένειες	87
Συνομήλικοι	93
Σχολεία.....	95
3. Κοινωνικοσυναισθηματική Ανάπτυξη	103
Ο Εαυτός και η Ταυτότητα.....	104
Ηθική Ανάπτυξη.....	108
Συναισθηματική Ανάπτυξη	117
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	122
Δραστηριότητες Φακέλου	124
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ.....	125
1. Νοημοσύνη	126
Τι Είναι Η Νοημοσύνη;.....	127
Τεστ Νοημοσύνης.....	127
Θεωρίες της Πολλαπλής Νοημοσύνης	130
Η Νευροεπιστήμη της Νοημοσύνης.....	138
Αντιπαράθεσεις και Ζητήματα που Αφορούν τη Νοημοσύνη	139
2. Μαθησιακά στυλ και στυλ σκέψης.....	146
Παρορμητικό και Στοχαστικό Μαθησιακό Στυλ	146
Προσέγγιση Βάθους και Επιφάνειας	148
Αισιόδοξο και Απαισιόδοξο Μαθησιακό Στυλ	149
Κρητική για τα Μαθησιακά Στυλ και Στυλ Σκέψης	149

3. Προσωπικότητα και Ιδιοσυγκρασία	150
Προσωπικότητα.....	150
Ιδιοσυγκρασία.....	152
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	156
Δραστηριότητες Φακέλου.....	158
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	159
1. ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΤΗΤΑ	160
Κουλτούρα.....	161
Κοινωνικοοικονομικό Επίπεδο.....	163
Εθνότητα.....	168
Εκμάθηση Δεύτερης Γλώσσας και Δίγλωσση Εκπαίδευση.....	171
2. Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση	176
Ενδυνάμωση των Μαθητών.....	178
Πολιτισμικά Συναφής Διδασκαλία.....	179
Εκπαίδευση με Επίκεντρο τα Θέματα.....	180
Βελτίωση των Διαπροσωπικών Σχέσεων Παιδιών από Διαφορετικές Εθνικές Ομάδες.....	181
3. Φύλο	187
Διερεύνηση των Θεωριών για το Φύλο.....	187
Σtereότυπα Φύλου, Ομοιότητες και Διαφορές.....	188
Αντιπαράθεση για το Φύλο.....	192
Ταξινόμηση των Ρόλων του Φύλου.....	192
Το Φύλο Εντός Πλαισίου.....	194
Μείωση των Διακρίσεων Λόγω Φύλου.....	195
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	200
Δραστηριότητες Φακέλου.....	202
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ	204
1. Παιδιά με Αναπηρίες	205
Μαθησιακές Δυσκολίες.....	206
Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ).....	209
Νοητική Αναπηρία.....	214
Σωματικές Διαταραχές.....	217
Αισθητηριακές Διαταραχές.....	218
Διαταραχές Λόγου και Ομιλίας.....	219
Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος.....	221
Συναισθηματικές και Συμπεριφορικές Διαταραχές.....	222
2. Εκπαιδευτικά Ζητήματα που Αφορούν Παιδιά με Αναπηρίες	226
Νομικές Διαστάσεις.....	226
Τεχνολογία.....	230
3. Χαρισματικά Παιδιά	231
Χαρακτηριστικά.....	232
Κληρονομικότητα-Περιβάλλον και Παιδιά που Είναι Χαρισματικά σε Συγκεκριμένους Τομείς.....	232
Εκπαιδύοντας Χαρισματικά Παιδιά.....	233
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	238
Δραστηριότητες Φακέλου.....	241
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	243
1. Τι είναι η μάθηση;	244
Τι Είναι Και Τι Δεν Είναι Η Μάθηση.....	244
Προσεγγίσεις της Μάθησης.....	245
2. Συμπεριφορικές Προσεγγίσεις της Μάθησης	247
Κλασική Εξαρτημένη Μάθηση.....	247
Συντελεστική Εξαρτημένη Μάθηση.....	249
3. Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς στην Εκπαίδευση	252
Τι Είναι η Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς;.....	252
Αύξηση των Επιθυμητών Συμπεριφορών.....	252
Μείωση των Ανεπιθύμητων Συμπεριφορών.....	256
Αξιολόγηση της Συντελεστικής Εξαρτημένης Μάθησης και της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συμπεριφοράς.....	261
4. Κοινωνικογνωστικές Προσεγγίσεις της Μάθησης	262
Η Κοινωνικογνωστική Θεωρία του Bandura.....	263
Μάθηση Μέσω Παρατήρησης.....	264
Γνωστικές-Συμπεριφορικές Προσεγγίσεις και Αυτορρύθμιση.....	270
Αξιολόγηση των Κοινωνικογνωστικών Προσεγγίσεων.....	276
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	278
Δραστηριότητες Φακέλου.....	280

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ	282
1. Η Φύση της Προσέγγισης της Επεξεργασίας πληροφοριών	283
Η Προσέγγιση της Επεξεργασίας Πληροφοριών.....	284
Γνωστικοί Πόροι: Χωρητικότητα και Ταχύτητα Επεξεργασίας Πληροφοριών.....	284
Μηχανισμοί Αλλαγής.....	285
2. Προσοχή	287
Τι Είναι η Προσοχή;	287
Αναπτυξιακές Αλλαγές.....	288
3. Μνήμη	289
Τι Είναι η Μνήμη;.....	292
Κωδικοποίηση.....	293
Αποθήκευση.....	295
Ανάκτηση και Λήθη.....	301
4. Εξειδίκευση.....	304
Εξειδίκευση και Μάθηση.....	307
Απόκτηση Εξειδίκευσης.....	313
Εξειδίκευση και Διδασκαλία.....	313
5. Μεταγνώση	314
Αναπτυξιακές Αλλαγές.....	315
Το Μοντέλο Καλής Επεξεργασίας Πληροφοριών.....	317
Στρατηγικές και Μεταγνωστική Ρύθμιση.....	317
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	321
Δραστηριότητες Φακέλου.....	323
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ.....	325
1. ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ	326
Τι Είναι Οι Έννοιες;.....	326
Προάγοντας Τη Διαμόρφωση Εννοιών.....	327
2. Σκέψη.....	332
Τι Είναι η Σκέψη;.....	332
Επιτελικές Λειτουργίες.....	332
Συλλογισμός.....	334
Κριτική Σκέψη.....	336
Λήψη Αποφάσεων.....	341
Δημιουργική Σκέψη.....	344
3. Επίλυση Προβλήματος	350
Βήματα για την Επίλυση Προβλήματος.....	350
Εμπόδια στην Επίλυση Προβλήματος.....	353
Αναπτυξιακές Αλλαγές.....	353
Μάθηση Βασισμένη στο Πρόβλημα και Μάθηση Βασισμένη στο Έργο.....	354
4. Μεταβίβαση	358
Τι Είναι η Μεταβίβαση;.....	358
Είδη Μεταβίβασης.....	358
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	363
Δραστηριότητες Φακέλου.....	365
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΟΝΣΤΡΟΥΚΤΙΒΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.....	367
1. Κοινωνικές Κονστρουκτιβιστικές Προσεγγίσεις στη Διδασκαλία.....	368
Ο Κοινωνικός Κονστρουκτιβισμός στο Ευρύτερο Κονστρουκτιβιστικό Πλαίσιο.....	368
Εγκαθιδρυμένη Νόηση.....	370
2. Εκπαιδευτικοί και Συνομήλικοι ως από Κοινού Συνεισφέροντες στη Μάθηση	371
Καθοδηγητική Στήριξη/«Σκαλωσιά».....	371
Γνωστική Μαθητεία.....	371
Ενισχυτική Διδασκαλία.....	372
Συνεργατική Μάθηση.....	377
3. Διάρθρωση της Εργασίας σε Μικρές Ομάδες	382
Σύνθεση της Ομάδας.....	382
Δεξιότητες Συγκρότησης Ομάδας.....	383
Διάρθρωση της Αλληλεπίδρασης σε Μικρές Ομάδες.....	383
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	387
Δραστηριότητες Φακέλου.....	389
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΝΟΗΣΗ ΣΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	390
1. Εξειδικευμένη Γνώση Και Γνώση Παιδαγωγικού Περιεχομένου	391
2. Ανάγνωση	393
Αναπτυξιακό Μοντέλο Ανάγνωσης.....	393
Προσεγγίσεις της Ανάγνωσης.....	394
Γνωστικές Προσεγγίσεις.....	396
Κοινωνικές Κονστρουκτιβιστικές Προσεγγίσεις.....	397

3. Γραπτός Λόγος	401
Αναπτυξιακές Αλλαγές.....	401
Γνωστικές Προσεγγίσεις.....	402
Κοινωνικές Κονστροκτιβιστικές Προσεγγίσεις.....	403
4. Μαθηματικά	408
Αναπτυξιακές Αλλαγές.....	408
Διαμάχη στη Διδασκαλία των Μαθηματικών.....	410
Γνωστικές Διεργασίες.....	410
Ορισμένες Κονστροκτιβιστικές Αρχές.....	412
Τεχνολογία και Διδασκαλία Μαθηματικών.....	412
5. Θετικές Επιστήμες	416
Διδασκαλία των Θετικών Επιστημών.....	416
Κονστροκτιβιστικές Στρατηγικές Διδασκαλίας.....	416
6. Κοινωνικές Σπουδές	418
Τι Είναι οι Κοινωνικές Σπουδές;.....	418
Κονστροκτιβιστικές Προσεγγίσεις.....	421
7. Τεχνολογικοί Πόροι	422
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	425
Δραστηριότητες Φακέλου.....	427
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	429
1. Σχεδιασμός	430
Σχεδιασμός Διδασκαλίας.....	430
Χρονικά Πλαίσια και Σχεδιασμός.....	432
2. Σχεδιασμός και Διδασκαλία Μαθήματος με Επίκεντρο τον Εκπαιδευτικό	434
Σχεδιασμός Μαθήματος με Επίκεντρο τον Εκπαιδευτικό.....	434
Άμεση Διδασκαλία.....	436
Στρατηγικές Διδασκαλίας με Επίκεντρο τον Εκπαιδευτικό.....	438
Αξιολόγηση της Διδασκαλίας με Επίκεντρο τον Εκπαιδευτικό.....	443
3. Σχεδιασμός και Διδασκαλία Μαθήματος με Επίκεντρο τον Μαθητή	445
Αρχές με Επίκεντρο τον Μαθητή.....	445
Ορισμένες Στρατηγικές Διδασκαλίας με Επίκεντρο τον Μαθητή.....	446
Αξιολόγηση Στρατηγικών με Επίκεντρο τον Μαθητή.....	448
4. Τεχνολογία και Εκπαίδευση	452
Η Τεχνολογική Επανάσταση και το Διαδίκτυο.....	452
Πρότυπα για Μαθητές με Τεχνολογική Παιδεία.....	454
Διδασκαλία, Μάθηση και Τεχνολογία.....	455
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	463
Δραστηριότητες Φακέλου.....	465
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: ΚΙΝΗΤΡΑ, ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗ	466
1. Διερεύνηση Των Κινήτρων	468
Τι Είναι Τα Κίνητρα;.....	468
Θεωρίες Κινήτρων.....	468
2. Διεργασίες Επίτευξης	471
Εξωτερικά Και Εσωτερικά Κίνητρα.....	472
Απόδοση Αιτιών.....	478
Κίνητρα Μάθησης και Νοοτροπία.....	479
Αυτοαποτελεσματικότητα.....	482
Καθορισμός Στόχων, Σχεδιασμός και Αυτοπαρακολούθηση.....	484
Προσδοκίες.....	485
Αναβολή της Ικανοποίησης.....	486
Αξίες και Σκοπός.....	487
3. Κίνητρα, Σχέσεις και Κοινωνικοπολιτισμικά Πλαίσια	490
Κοινωνικά Κίνητρα.....	491
Κοινωνικές Σχέσεις.....	491
Κοινωνικοπολιτισμικά Πλαίσια.....	494
4. Διερεύνηση Δυσκολιών Επίδοσης	497
Μαθητές με Χαμηλή Επίδοση και Χαμηλές Προσδοκίες για Επιτυχία.....	497
Μαθητές που Προστατεύουν την Αυτοαξία τους Αποφεύγοντας την Αποτυχία.....	498
Αναβλητικοί Μαθητές.....	498
Τελειομανείς Μαθητές.....	499
Μαθητές με Υπερβολικό Άγχος.....	499
Αδιάφοροι ή Αποξενωμένοι Μαθητές.....	501
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους.....	505
Δραστηριότητες Φακέλου.....	508

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ	509
1. Γιατί η Διαχείριση των Σχολικών Τάξεων Πρέπει να Γίνεται με Αποτελεσματικό Τρόπο	510
Ζητήματα Διαχείρισης σε Σχολικές Τάξεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	511
Η Υπερπλήρης, Σύνθετη και Δυνητικά Χασοτική Σχολική Τάξη	512
Το Σωστό Ξεκίνημα	513
Έμφαση στη Διδασκαλία και στο Θετικό Κλίμα στην Τάξη	514
Στόχοι και Στρατηγικές Διαχείρισης Τάξης	516
2. Σχεδιασμός του Φυσικού Περιβάλλοντος της Σχολικής Τάξης	518
Αρχές του Τρόπου Διάταξης της Σχολικής Τάξης	518
Τρόπος Διάταξης	520
3. Δημιουργία Θετικού Περιβάλλοντος για Μάθηση	522
Γενικές Στρατηγικές	523
Δημιουργία, Διδασκαλία και Διατήρηση Κανόνων και Διαδικασιών	523
Παρακίνηση Μαθητών να Συνεργαστούν	526
Διαχείριση της Τάξης και Διαφορετικότητα	528
4. Καλή Επικοινωνία	530
Δεξιότητες Ομιλίας	530
Δεξιότητες Ακουστικής Κατανόησης	532
Μη Λεκτική Επικοινωνία	533
5. Αντιμετώπιση Προβληματικής Συμπεριφοράς	536
Στρατηγικές Διαχείρισης	536
Αντιμετώπιση Επιθετικότητας	539
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	544
Δραστηριότητες Φακέλου	546
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15: ΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΑ ΤΕΣΤ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	548
1. Η Εννοια των Σταθμισμένων Τεστ	549
Τα Σταθμισμένα Τεστ και ο Σκοπός τους	550
Κριτήρια Αξιολόγησης των Σταθμισμένων Τεστ	551
2. Τεστ Ικανοτήτων και Επίτευξης	555
Σύγκριση των Τεστ Ικανοτήτων και των Τεστ Επίτευξης	555
Τύποι Σταθμισμένων Τεστ Επίτευξης	556
Πολιτειακά Τεστ Υψηλών Συμφερόντων Βάσει Αναμενόμενων Στόχων	556
Σταθμισμένα Τεστ Υποψήφιων Εκπαιδευτικών	564
3. Οι Ρόλοι του Εκπαιδευτικού	567
Προετοιμασία των Μαθητών για τα Σταθμισμένα Τεστ	568
Κατανόηση και Ερμηνεία των Αποτελεσμάτων των Τεστ	569
Χρήση της Βαθμολογίας Σταθμισμένων Τεστ για τον Σχεδιασμό και τη Βελτίωση της Διδασκαλίας	575
4. Ζητήματα στα Σταθμισμένα Τεστ	577
Σταθμισμένα Τεστ, Εναλλακτικές Αξιολογήσεις και Τεστ Υψηλών Συμφερόντων	577
Διαφορετικότητα και Σταθμισμένα Τεστ	578
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	580
Δραστηριότητες Φακέλου	583
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΤΑΞΗΣ	584
1. Η Τάξη ως Πλαίσιο Αξιολόγησης	585
Η Αξιολόγηση ως Αναπόσπαστο Μέρος της Διδασκαλίας	585
Καθιστώντας την Αξιολόγηση Συμβατή με τις Σύγχρονες Απόψεις για τη Μάθηση και τα Κίνητρα	589
Δημιουργία Σαφών, Κατάλληλων Μαθησιακών Στόχων	590
Δημιουργία Αξιολογήσεων Υψηλής Ποιότητας	590
Τρέχουσες Τάσεις	593
2. Παραδοσιακά Τεστ	596
Ερωτήσεις Κλειστού Τύπου	596
Ερωτήσεις Ανοικτού Τύπου	599
3. Εναλλακτικές Αξιολογήσεις	602
Τάσεις στην Εναλλακτική Αξιολόγηση	602
Αξιολόγηση Επίδοσης	603
Αξιολόγηση Φακέλου	609
4. Βαθμολόγηση και Αναφορά Επίδοσης	614
Οι Στόχοι της Βαθμολόγησης	614
Τα Μέρη ενός Συστήματος Βαθμολόγησης	614
Αναφορά Προόδου και Βαθμών στους Γονείς	616
Ζητήματα Βαθμολόγησης	617
Σύνδεση με τη μάθηση: φτάστε τους μαθησιακούς σας στόχους	620
Δραστηριότητες Φακέλου	623
Γλωσσάρι	625
Βιβλιογραφία	633
Ευρετήριο	663